

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(4)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
คำถามในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
ขอบเขตในการวิจัย	9
นิยามศัพท์	9
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	10
การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ	10
การพัฒนาอาชีพมัลฑุเทศก์	11
ความหมายของการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	11
ความหมายและประเภทของมัลฑุเทศก์	12
ความสำคัญของมัลฑุเทศก์	14
บทบาทของมัลฑุเทศก์	15
คุณลักษณะของมัลฑุเทศก์	16
กฎหมายรองรับผู้ประกอบการอาชีพมัลฑุเทศก์	17
แนวทางการพัฒนาอาชีพมัลฑุเทศก์	18
การฝึกอบรมมัลฑุเทศก์	20
การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ	21
ความหมายของการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ	23
ความสำคัญของการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ	23
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการฝึกอบรม	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ระบบการฝึกอบรมแบบสมรรถฐาน	27
สาระสำคัญของการฝึกอบรมแบบสมรรถฐาน	28
การกำหนดสมรรถฐาน	30
รูปแบบการฝึกอบรมแบบสมรรถฐาน	33
การพัฒนาารูปแบบการฝึกอบรมแบบสมรรถฐาน	35
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	39
ระยะที่ 1 วิเคราะห์ลักษณะอาชีพ ลักษณะผู้ทำหน้าที่เพื่อหาสมรรถฐาน	
ในอาชีพมัคคุเทศก์	39
การศึกษาลักษณะอาชีพมัคคุเทศก์	39
การศึกษาลักษณะของผู้ทำหน้าที่มัคคุเทศก์	41
ระยะที่ 2 การสร้างสมรรถฐานในอาชีพมัคคุเทศก์	43
แนวทางของผู้เชี่ยวชาญด้านมัคคุเทศก์	43
แนวทางของผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม	44
การบูรณาการการสร้างสมรรถฐาน	46
ระยะที่ 3 การสร้างแบบจำลองที่เป็นรูปแบบการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐาน	
ในอาชีพมัคคุเทศก์	47
ระยะที่ 4 การทดสอบรูปแบบการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานในอาชีพมัคคุเทศก์	49
การศึกษาความต้องการในการฝึกอบรม	49
การทดสอบแบบจำลองรูปแบบการฝึกอบรม	50
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	61
ผลการวิจัย	
ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะอาชีพและลักษณะผู้ทำหน้าที่เพื่อหา	
สมรรถฐานในอาชีพมัคคุเทศก์	61
ระยะที่ 2 การสร้างสมรรถฐานในอาชีพมัคคุเทศก์	68
ระยะที่ 3 การสร้างแบบจำลองที่เป็นรูปแบบการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐาน	
ในอาชีพมัคคุเทศก์	76
ระยะที่ 4 ผลการทดสอบรูปแบบการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานในอาชีพ	
มัคคุเทศก์	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข้อวิจารณ์	100
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	109
สรุปผลการวิจัย	110
การสะท้อนภาพที่เป็นไปได้จากการวิจัย	114
ข้อเสนอแนะ	115
ข้อเสนอแนะทั่วไป	115
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	117
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	119
ภาคผนวก	128
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	129
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทำวิทยานิพนธ์	135
ภาคผนวก ค แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม	145
ภาคผนวก ง ชุดการฝึกอบรม	169
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	237

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบค่าประมาณการท่องเที่ยวของแผนแม่บทอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวแห่งชาติ	5
2	ความต้องการแรงงานแยกตามระดับฝีมือระหว่างปี 2540-2544	22
3	ตารางสรุปขั้นตอนการวิจัย	57
4	ข้อมูลส่วนตัวของมัคคุเทศก์	63
5	แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับลักษณะผู้ที่ทำหน้าที่มัคคุเทศก์	66
6	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เชี่ยวชาญด้านมัคคุเทศก์เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อย	68
7	ข้อมูลการวิเคราะห์เนื้อหาสมรรถฐานในอาชีพมัคคุเทศก์	69
8	ลักษณะงานตามบทบาทหน้าที่ของมัคคุเทศก์	73
9	ข้อมูลทั่วไปของผู้ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม	79
10	ข้อมูลลักษณะสมรรถฐานที่ต้องการฝึกอบรม	81
11	ข้อมูลลักษณะการฝึกอบรมและความพร้อมในการเข้าร่วมฝึกอบรม	83
12	โครงสร้างสาระการเรียนรู้ในการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานเพื่อพัฒนา อาชีพมัคคุเทศก์	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	ข้อมูลการประเมินผลภาคปฏิบัติ	91
14	คะแนนเฉลี่ย คะแนนต่ำสุดและคะแนนสูงสุดของคะแนนความรู้ความสามารถ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรม	92
15	การเปรียบเทียบคะแนนความรู้ความสามารถของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อน และหลังการฝึกอบรม	93
16	ความพึงพอใจในรูปแบบการฝึกอบรม	95

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ความคิดพื้นฐานของการฝึกอบรม	25
2	รูปแบบการนำวิธีการเชิงระบบมาใช้ในการฝึกอบรม	26
3	รูปแบบการออกแบบการฝึกอบรม (SAT Model Flowchart)	27
4	การกำหนดกรอบพื้นฐานความสามารถ	30
5	ขั้นการฝึกของประเทศอังกฤษ	35
6	ลักษณะผู้ทำหน้าที่มัคคุเทศก์	67
7	การสร้างสมรรถฐานโดยผู้เชี่ยวชาญด้านมัคคุเทศก์	72
8	บทบาทของมัคคุเทศก์	72
9	การสร้างสมรรถฐานโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม	74
10	รูปแบบการฝึกอบรม 3T2CE เพื่อพัฒนาอาชีพมัคคุเทศก์จากการยกร่าง โดยคณะผู้เชี่ยวชาญ	78
11	รูปแบบการฝึกอบรมโดยยึดสมรรถฐานเพื่อพัฒนาอาชีพมัคคุเทศก์แบบ 3T2CE Model สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม	87